



# Offers in Israël

*en hun betekenis*

# Inhoud

- Spijs- en slachtoffers (onderscheid)
- Algemene vereisten van een offer
- Spijsoffers (ingrediënten, soorten)
- Slachtoffers (soorten)
  - Vredeoffers (loffer, vrijwillig offer, gelofteoffer)
  - Brandoffers (dagelijks, incidenteel)
  - Schuldoffers
  - Zondoffers
- Offers in een tabel (vergelijking)
- (Geestelijke) volgorde van de offers
- Betekenis van de offers
  - Niet plaatsvervanging maar vereenzelviging
  - Het offeren gebeurt pas ná de slachting
- De vervulling in Christus
  - Op aarde was Hij Offeraar en Offer(lam), na Zijn hemelvaart is Hij Priester
  - Bloed symboliseert leven dat de dood is doorgedaan (opstandingsleven)
  - Niet plaatsvervanging maar vereenzelviging
  - Door één daad van gerechtigheid worden ALLEN (werkelijk!) rechtvaardigen

# Hoofdgroepen (1)

De Bijbel (NBG vertaling) maakt onderscheid tussen een “slachtoffer” en een “spijsoffer”:

1 Sam.3:14 “nooit zal de ongerechtigheid van het huis van Eli worden verzoend door **slachtoffer** of door **spijsoffer**”

Psalm 40:7: “In **slachtoffer** en **spijsoffer** hebt Gij geen behagen...”

- **zebach** = slachtoffer, d.w.z. offer van een dier waarvan het bloed wordt vergoten, een dier uit de veestapel of een tamme vogel
- **mincha** = (verschuldigde) gave, aanduiding van een offer van de vrucht van het land, b.v. graan, olie, wijn → daarom “spijsoffer”

# Hoofdgroepen (2)

Ook in het NT wordt dit onderscheid gemaakt:

Hebr.8:3 “iedere hogepriester treedt op om **gaven** en **offers** te brengen”

“Gave” is in het Grieks **doora**, een letterlijke vertaling van het Hebreeuwse **mincha**, en een aanduiding van de “spijsoffers”

“Offer” is in het Grieks **thusia**, en komt overeen met het Hebreeuwse **zebach**, d.w.z. “slachtoffer”

**→ Zowel in het OT als het NT worden de offers in twee hoofdgroepen ingedeeld: de “spijsoffers” die niet met bloedstorting gepaard gingen, en de “slachtoffers” waarvoor een dier moest worden gedood**

Een algemene aanduiding van een offer is **korban**, (naderings) geschenk (afgeleid van het werkwoord **hikrib** dat “naderbij brengen” betekent)

# Algemene vereisten (1)

Het geofferde moest het **persoonlijk eigendom** zijn van de offeraar. (afkomstig uit zijn eigen kudde of oogst, of door hem gekocht):

- “van **uw** graan- en **uw** wijnoogst” (Exodus 22:29)
- “van **uw** eerste vruchten” (Leviticus 2:14)
- “van **uw** runderen en **uw** kleinvee” (Exodus 22:30, Deuteronomium 12:6)

David wilde niet andermans eigendom aan de HERE offeren (2 Sam. 24:24):

“Neen, maar ik wil het in elk geval van u voor de volle prijs **kopen**, want de HERE, mijn God, wil ik geen brandoffers brengen, die mij niets kosten !”

**→ Wat een offer kostbaar maakt in Gods oog is de mate van zelfopoffering van de offeraar**

“Waarlijk, Ik zeg u, deze arme weduwe heeft meer dan allen daarin geworpen... haar ganse levensonderhoud” (Lukas 21:3-4)

“Nú weet Ik, dat gij godvrezend zijt, en uw zoon, uw énige, Mij niet hebt onthouden” (Genesis 22:12)

# Algemene vereisten (2)

Wat geofferd werd waren **gangbare voedingsmiddelen**:

- ossen of runderen
- schapen of geiten
- duiven
- graan, olie en wijn

Alleen reine dieren en koosjer voedsel, niet zoals in heidense godsdiensten ook varkens, honden, muizen of... mensen (Jes.65:3-5, 66:3,17)

**→ Wat geofferd werd had het leven van de offeraar in stand kunnen houden. Door het te eten had het een deel van hemzelf kunnen worden.**

Feitelijk offerde men (een deel van) zijn levensonderhoud en daarmee (een deel van) **zichzelf**. Bij een volmaakt offer **heel** zijn levensonderhoud en zijn **hele** zelf (zoals Jezus opmerkt in Luk.21:3-4, en Paulus in Rom.12:1)

# Algemene vereisten (3)

**Niet alle** koosjere voedingsmiddelen konden worden geofferd.

Wél vee of tamme vogels...

maar géén gevangen of geschoten wild, géén gevangen vissen en géén sprinkhanen

Wél producten van de landbouw, de veeteelt of de wijnbouw...

maar géén in het wild verzamelde vruchten, en géén wilde honing

**→ Wat werd geofferd was het resultaat van de arbeid van de offeraar. Indien hij geen boer was, moest hij zijn offer kopen. Het mocht niet iets zijn dat hij toevallig had gevonden.**

Ook hieruit blijkt dat men feitelijk (een deel van) **zichzelf** offerde. Iets wat men had geteeld, waarvoor men maanden- of zelfs jarenlang had gewerkt.



# Spijsoffer (1)

**Mincha** Letterlijk: een “gave”

- Een offer van de vrucht van het land
- Plantaardig, zonder bloedstorting
- Twee vormen: ofwel van de individuele Israëliet of van het hele volk
- In het laatste geval altijd ter begeleiding van een slachtoffer
  
- Bestond uit graan en wijn
- Daaraan werden toegevoegd: olie, zout en wierook
- Het graan werd geroosterd (Lev.2:14) of tot meel vermalen (Lev.2:14) of tot brood gebakken (Lev.2:4). Er werd olie op gegoten (zoals wij brood met boter zouden besmeren).

→ *Weerspiegelde het **dagelijks voedsel** van het Joodse volk*



# Spijsoffer (2)

- Er moest ook altijd **zout** aan worden toegevoegd

“Elke offergave van uw spijsoffer zult gij zouten, gij zult het zout van het verbond uws Gods aan uw spijsoffer niet laten ontbreken; bij al uw offergaven zult gij zout voegen” (Leviticus 2:13)

- Een symbool van het **permanente karakter** van Gods verbond met Israëel
- “een **altoosdurend** zoutverbond is het...” (Numeri 18:19)
- “Is het u niet bekend, dat de HERE... het koningschap over Israëel **voor altijd** aan David gegeven heeft... een zoutverbond? “ (2 Kronieken 13:5)
- ***Zoals gezouten voedsel niet bederft, zo blijft het verbond van God met Israëel van kracht*** (vgl. Jeremia 33:25-26, Jesaja 54:10)
- Gezuurd brood werd nooit op het altaar verbrand (maar wel voor enkele vrede- en beweegoffers gebruikt, Leviticus 7:11-15, 23:15-22). Zuurdesem is bederf, en in Gods trouw aan Israëel komt nooit de klad! (Lev.2:11)

# Spijsoffer (3)

- Een andere toevoeging was **wierook** (Lev.2:15, 6:15)
  - Olie en zout werden **gemengd** met het meel, of **in** het brood gedaan
  - De wierook werd er echter **bovenop** gelegd
  - En **alleen** op het deel van het offer dat voor **God** was bestemd, en op het altaar werd verbrand
  
  - Wierook is een symbool van **gebed**:
  - “Laat mijn gebed als reukwerk voor uw aangezicht staan” (Psalm 141:2)
  - “...gouden schalen vol reukwerk. Dit zijn de gebeden van de heiligen” (Openbaring 5:8, 8:3)
  - In de tempel bad de menigte “op het uur van het reukoffer” (Lukas 1:10)
- Omdat alleen God aanbidding toekomt werd de wierook alleen op de Azkarah gelegd, het deel van het offer dat voor God was bestemd**

# Incidenteel spijsoffer

- Werd gebracht op het brandofferaltair in de voorhof (Lev.2, Lev.6:14)
- Meestal namens een individuele Israëliet, soms het hele volk (Lev.9:17)
- Bijvoorbeeld van de eerstelingen van de oogst (Lev.2:12,14)
- Bestond uit spijs en drank, of alleen uit spijs. Soms heet alleen het graandeel maar spijsoffer, het wijndeel heet dan **plengoffer** (Numeri 6:15)
- De offeraar kreeg er niets van: omdat het ging om een voor God bestemde “gave” werd volledige wegschenking verwacht
- De priester moest er een handvol van afnemen: de **Azkarah** (lett. “gedachtenis”, NBG “**gedenkoffer**”). Daarop werd wierook gelegd en het geheel werd op het altaar verbrand (Lev.2:2,9,16; 6:15) . Het plengoffer werd op het altaar uitgegoten (Hosea 9:4, vgl. Exodus 30:9).
- Het overblijvende deel mocht door de priesters worden gegeten (maar als een priester namens **zichzelf** een spijsoffer bracht moest dit in zijn geheel worden verbrand en mocht niemand ervan eten, Lev. 6:22)

# Voortdurend spijsoffer

- Namens het hele volk door priesters gebracht, in het Heilige
- Op tafel der toonbroden, reukofferaltaar, kandelaar
  
- 12 ongezuurde **broden** werden wekelijks (op sjabbat) op de tafel gelegd
- Die van de vorige week werden door priesters genuttigd (Exod.25:23-30, Lev.24:5-9, 1 Sam.21:6, Mar.2:26)
- **Wijn** wordt alleen vermeld in Exod.25:29, stond wellicht ook op de tafel
  
- Op het “toonbrood” (brood voor Gods aangezicht) werd **wierook** gelegd
- Elke morgen en avond werd er wierook gebrand op het reukofferaltaar
- Symbool van het morgen- en avondgebed (Exod.30:7-8, Lukas 1:9)
  
- **Olijfolie** werd geofferd door de zevenarmige kandelaar te laten branden (Exod.25:31-40, 27:20-21, 30:7-8; Lev.24:1-4)
- Mogelijk alleen ‘s nachts, “van de avond tot de morgen” (Exod.27:21, 30:7-8; Lev.24:3, 1 Sam.3:3, 2 Kron.13:11)

# Slachtoffers

Er waren in Israël vier soorten van slachtoffers:

1. Vredeoffer
2. Brandoffer
3. Schuldoffer
4. Zondoffer

Al deze offers hadden gemeen dat er een dier bij werd geslacht.  
Maar wat er **na** de slacht met dat dier gebeurde was verschillend.

# Vredeoffer

“**Zebach-sjelamiem**” of kortweg “**sjelamiem**”

**Geen** offer waardoor een zondaar vrede sluit met een toornig God !

Een offer om te vieren dat men vrede met God **heeft**.

Mensen die onrein waren mochten **niet** aan de plechtigheid deelnemen

(Lev.7:20)

De offeraar nodigde de Eeuwige (en zijn aardse vrienden) uit voor een gezamenlijke maaltijd. Een moment van lofzang en dankzegging.

Lev.7:11 e.v. “lofoffer”, “gelofteoffer”, “vrijwillig offer”

Psalms 22:26-27 “geloften betalen... de ootmoedigen zullen eten...”

Psalms 22:30 “eten en aanbidden”

Psalms 50:14 “offer Gode lof en betaal de Allerhoogste uw geloften...”

Psalms 56:13 “op mij... rusten geloften... lofoffers zal ik U betalen”

Psalms 61:9 “voor immer psalmzingen... dag aan dag geloften betalen”

Psalms 65:2 “U komt toe... een lofzang... U worde gelofte betaald”

Psalms 107:22 “lofoffers offeren... en Gods werken met gejubel vertellen”



# Vredeoffer (2)

Er waren verschillende soorten vredeoffers:

**Lofoffer** (Lev.7:12 e.v.) → Om God te danken voor wie Hij is, en wat Hij heeft gedaan. Spontaan en vrijwillig.

**Vrijwillig offer** (Lev.7:16 e.v.) → Om God bij voorbaat te danken, tijdens het uitspreken van een smeekbede, aangezien men op Hem vertrouwt.

**Gelofteoffer** (Lev.7:16 e.v., 22:21) → Als loffer, maar niet vrijwillig, want de offeraar had God om iets gevraagd en daarbij een gelofte afgelegd. Nu God het gebed heeft verhoord is de bidder verplicht om een offer te brengen.

Naast een vredeoffer kon er ook een brandoffer als vrijwillig offer of gelofteoffer worden gebracht (Lev.22:18, Psalm 66:13)



# Vredeoffer (3)

Hoofdkenmerk was de **gemeenschappelijke maaltijd**.

Deelnemers waren de Eeuwige, de priester en de offeraar (met zijn vrienden)

Voor **God** waren bestemd: het **bloed** (op het altaar uitgegoten, Lev.7:33)  
het **vet** (op het altaar verbrand, Lev.7:31)

Voor de **priester** waren: de **hefschenkel** en de **beweegborst** (Lev.7:30-34)  
Het “bewegen” drukte uit dat een leven God werd aangeboden en door Hem werd teruggegeven (vgl. Num.8:11-22). “Heffen” betekent: een deel afnemen van een groter geheel. Als bemiddelaar ontving de priester zowel iets van God als van de mensen.

Voor de **offeraar, zijn familie en zijn vrienden** was de rest van het vlees.  
Het was een goede gewoonte om gasten – met name arme mensen – voor de maaltijd uit te nodigen (1 Sam.9:13, 2 Sam.6:19, 15:7-11; Neh.8:11; Psalm 22:27)

# Brandoffer (1)

Hoofdkenmerk was de **volledige verbranding** van het offerdier.  
Twee termen worden in dit verband gebruikt:

**Olah** (“wat opstijgt”, vermoedelijk is bedoeld: in rook ten hemel)

**Kalil** (“geheel”)

Symboliseert volledige toewijding en overgave aan God  
(doordat het **hele** dier werd verbrand, dat zonder enig gebrek was)

Het geofferde was niet zomaar iets kostbaars –

Het vertegenwoordigde de offeraar zelf (zie Romeinen 12:1)

Het bloed van het dier werd rondom op het altaar gesprengd (Lev.1:5,11)

Wie een brandoffer bracht erkende daarmee dat hij de HERE geheel toebehoorde en verplicht was om zich volledig aan Hem toe te wijden.

→ **Zoals een vrouw zich geheel aan haar echtgenoot geeft zo moest Israël zich geven aan de HERE** (Jeremia 3:12-14, Hosea 1-3, Deuteronomium 6:5, Leviticus 20:26)

# Brandoffer (2)

Is een zeer oude vorm van offeren. We vinden deze vorm al bij Noach (Genesis 8:20), bij Abraham (Genesis 22:2) en bij Job (Job 1:5)

Er werden in Israël brandoffers gebracht namens het hele volk.

Dit gebeurde elke dag zowel 's ochtends als 's avonds

Dit “**dagelijks brandoffer**” (Exodus 29:38-46, Numeri 28:1-8) was een blijvend getuigenis van het feit dat ***Israël met heel haar bezit God toebehoorde.***

Er werden echter ook incidentele brandoffers gebracht, bijvoorbeeld:

- Wanneer men ten strijde trok (Richteren 6:26, 1 Samuël 13:10)
- Wanneer men in grote nood verkeerde (1 Samuël 7:9)

Om uit te drukken dat ***de redding of de overwinning alleen van de HERE was en dat men die van Hem verwachtte.***

Ook als teken dat men zich hernieuwd aan God wilde toewijden (Job 1:5, 42:8)  
De werkelijkheid die een brandoffer uitbeeldde was “recht doen en getrouwheid liefhebben en ootmoedig wandelen met God” (vgl. Micha 6:6-8).

# Schuldoffer (1)

Woord **asham** betekent oorspronkelijk “genoegdoening”, of “boete”.  
Recompensatie voor onrecht dat men iemand heeft aangedaan.

“Wanneer gij de ark van de God van Israël terugzendt, dan moet gij haar niet zonder meer heenzenden, maar gij moet Hem in ieder geval **genoegdoening** geven... Daarop vroegen zij: Welke **genoegdoening** zullen wij Hem geven? En zij antwoordden... vijf gouden builen en vijf gouden muizen” (1 Samuël 6:3,5)

Het schuldoffer hield verband met zonden waarbij vergoeding mogelijk was:

1. De benadeelde partij moest eerst ruimhartig schadeloos worden gesteld: “en daarna de **volle waarde** van wat hij schuldig is, vergoeden, **vermeerderd met een vijfde**” (Numeri 5:7). “Hij zal de **volle waarde** ervan vergoeden en **nog een vijfde daarvan toevoegen**” (Leviticus 5:5)
2. Daarna moest ook het (morele) kwaad door een offer worden bedekt.

# Schuldoffer (2)

De plechtigheid leek op die van het brandoffer:

- Maar **alléén** het **vet**, de **nieren** en de **galblaas** werden maar verbrand op het altaar (Leviticus 7:3-5);
- De rest van het dier werd door de priesters gegeten (Leviticus 7:6-7)
- De huid van het dier was voor de priester bestemd (Leviticus 7:8)
- Het bloed werd rondom op het altaar gesprengd (Leviticus 7:2) – als bij het brandoffer
- Merkwaardig is dat **de waarde** van het dier werd geschat:

“de waarde geschat in zilveren sikkels, naar de heilige sikkel” (Leviticus 5:15)

“in waarde geschat” (Leviticus 5:18, 6:6)

- Alsof de prijs een rol speelde bij de geschonken genoegdoening

# Schuldoffer (3)

Betrof onopzettelijke zonden:

“**zonder opzet** zonde doen tegen iets wat de HERE geheiligd is” (Lev.5:15)

“doen van dingen die de HERE verboden heeft, **zonder dat hij het weet**”  
(Lev.5:17)

Maar ook **bewuste** zonden (Lev.6:1-7):

- Diefstal
- Fraude
- Meineed
- Afpersing
- Achterhouden van waardevolle gevonden voorwerpen (of dieren)

***Feitelijk had het schuldoffer betrekking op ernstiger zonden dan het zondoffer !***

Het is veelbetekenend dat de Knecht des Heren zijn ziel tot schuldoffer zou stellen (Jesaja 53:10). Zijn levensbloed zou de zonden van Zijn volk bedekken.



# Zondoffer (1)

Het Hebreeuwse woord **chattath** betekent feitelijk de zonde zelf.

Het zondoffer kan worden beschouwd als het offer bij uitnemendheid, aangezien dit offer was voorgeschreven op de Grote Verzoendag.

Bovendien werd er bij het zondoffer een unieke handeling verricht: Er werd bloed **aangebracht op de horens van het altaar** (Exodus 29:12, Leviticus 4:7,18,25,30,34)

Zondoffers waren bedoeld voor onopzettelijke zonden die leidden tot ceremoniële onreinheid (Leviticus 4:1,13,22,27) , met twee mogelijke uitzonderingen:

- Nalaten om een getuigenis af te leggen wanneer de oudsten daartoe een oproep hebben doen uitgaan (Leviticus 5:1)
- Ondoordacht en overhaast afleggen van een eed (Leviticus 5:4)



# Zondoffer (2)

Wat er met het offerdier gebeurde was afhankelijk van de situatie:

1. Indien een **Israëliet** een zondoffer bracht, dan slachtte de offeraar het dier eigenhandig (Leviticus 4:29). De priester streek het bloed aan de horens van het brandofferaltaar en verbrandde er het vet (Leviticus 4:30-31). Het vlees werd door de priester gegeten (Leviticus 6:26,29).
2. Indien de **priester** een zondoffer voor **zichzelf** bracht, dan moest **hij** het dier slachten (Leviticus 4:4). Het bloed werd nu gestreken aan de horens van het **reukofferaltaar** (Leviticus 4:7). Het vet werd verbrand op het brandofferaltaar en het lichaam op de ashoop, buiten de legerplaats. De priester mocht niet eten van het vlees, aangezien hij voor zichzelf offerde (Leviticus 4:11-12).
3. Indien de **hogepriester** namens **zichzelf en het hele volk** zondoffers bracht (op Jom Kippoer), dan verrichtte **die** de slachting. Het bloed werd achter het voorhangsel gebracht en gesprenkeld óp en vóór het verzoendeksel van de ark. Het vet ging weer in rook op en de rest van de dieren werd buiten de legerplaats verbrand (Leviticus 16).

# De offers in een tabel

<b>Offer</b>	<b>Bedoeling</b>	<b>Bijzondere handeling</b>
Vredeoffer	Beleving van de gemeenschap met God	De gemeenschappelijke maaltijd
Brandoffer	Uitdrukking van totale zelfovergave en toewijding	Volledige verbranding van het offerdier
Schuldoffer	Vergoeding van het aangerichte kwaad	Bijzondere combinatie van handelingen
Zondoffer	Bedekking van zonde	Bloed aangebracht op de horens van het altaar

*Aangezien horens het hoogste deel van het altaar waren, werd het bloed van het zondoffer “nader tot God gebracht” dan het overige offerbloed*

# Slachtoffers

(indien gebracht door individuele Israëliet)

<b>Brandoffer</b>	<b>Vredeoffer</b>	<b>Schuldoffer</b>	<b>Zondoffer</b>
Aanbieden van het offerdier	Aanbieden van het offerdier	Aanbieden van het offerdier	Aanbieden van het offerdier
Handoplegging	Handoplegging	Handoplegging	Handoplegging
Slachting van het offerdier	Slachting van het offerdier	Slachting van het offerdier	Slachting van het offerdier
Bloed op altaar uitgegoten	Bloed op altaar uitgegoten	Bloed op altaar uitgegoten	Bloed op <b>horens</b> van altaar gebracht
<b><i>Dier totaal verbrand</i></b>	Vet van het dier verbrand	Vet van het dier verbrand	Vet van het dier verbrand
-----	Borst en schenkel door priesters, het overige door offeraar en zijn vrienden gegeten	Het overige alleen door de priesters gegeten	Het overige alleen door de priesters gegeten

# Volgorde van de offers

In de Bijbel worden ze dikwijls opgesomd in de volgorde:

1. Zondoffer, 2. Brandoffer, 3. Vredeoffer (het laatste wordt niet altijd vermeld)

Zie Exodus 29:14,18,28; Leviticus 5:8,10; 8:14,18; 9:7,8,12,22; 14:19,20,22,31; 15:15,30; 16:11,24; Numeri 6:11,16,17; 8:12; Ezechiël 43:19,27

Deze volgorde heeft een geestelijke betekenis:

1. Eerst moet de **zonde worden bedekt** (d.w.z. weggedaan, opgeheven) en de verbondsrelatie met God worden hersteld (uitgebeeld door het zondoffer)
2. Pas dan kan aan de **verbondsverplichting** worden voldaan (algehele toewijding aan God, uitgebeeld door het brandoffer)
3. Vervolgens kan de **verbondszegen** worden beleefd (gemeenschap met God en met elkaar, uitgebeeld door het vredeoffer)

# Betekenis van de offers (1)

Volgens velen zou het gaan om **plaatsvervangend dragen van straf**  
Men redeneert als volgt:

- Op zonde staat de doodstraf (“De ziel die zondigt zal sterven”, Ezech.18:20)
- In het offer neemt een dier de plaats in van de zondaar:
- Door handoplegging draagt de offeraar zijn zonde over op het dier (Lev.26:21)
- Het dier wordt vervolgens in zijn plaats ter dood gebracht
- Het bloed wordt op het altaar uitgestort als bewijs dat de slachting heeft plaatsgevonden
- Het lichaam van het offerdier wordt verbrand alsof het iets onreins is
- God aanvaardt de dood van het offerdier als vergelding voor de zonde

# Betekenis van de offers (2)

De theorie van plaatsvervanging is niet met de Torah in overeenstemming.  
Want:

- **Geen enkel** offer was bij machte om een zonde te bedekken waarop de doodstraf stond ! Ook het zondoffer bedekte slechts de **onopzettelijke** zonden (niet zonden die waren bedreven “met opgeheven hand”)
- De offercultus was gericht op het **bedekken van de zonde** (opheffing van de gebreken van mensen of van in de eredienst gebruikte voorwerpen), niet op het stillen van de toorn van God.
- Het zondoffer onderscheidde zich niet van andere offers door de slachting (ook bij brand- en vredeoffers werd er immers een dier geslacht), maar door wat er **na** de slachting gebeurde (bloed op de horens van het altaar)

# Betekenis van de offers (3)

De slachting van het dier was **niet** de centrale handeling. Er worden weinig woorden aan besteed:

“Vervolgens zal hij het rund **voor het aangezicht des HEREN** slachten”  
(Leviticus 1:5)

“Hij zal het **aan de noordzijde van het altaar** slachten **voor het aangezicht des HEREN**” (Leviticus 1:11)

“Hij zal... zijn offergave... slachten **bij de ingang van de tent der samenkomst**”  
(Leviticus 3:2)

Er wordt gesproken over de **plaats**, niet over de **wijze** van het slachten. De offeraar verrichte de slachting eigenhandig, er kwam geen priester aan te pas (behalve wanneer de priester namens zichzelf of namens het hele volk een offer bracht).



# Betekenis van de offers (4)

“**Hij** [de Israëliet] zal zijn hand op de kop van het zondoffer leggen en het zondoffer slachten...” (Leviticus 5:29).

“En **de priester** zal met zijn vinger een deel van het bloed nemen en het strijken aan de horens van het brandofferaltaar” (Leviticus 5:30)

“**De priester**... zal het [vet] op het altaar in rook doen opgaan, tot een liefelijke reuk voor de HERE. Zo zal **de priester** over hem verzoening [Hebr. “bedekking”] doen” (Leviticus 5:31)

“**De priester die het als zondoffer offert**, zal het eten” (Leviticus 6:26)

**Normaliter slachtte de priester het dier niet, toch bracht **hij** het offer!**

→ *Offeren is het strijken van het bloed en het doen opgaan van het vet*

→ *De ALTAARHANDELINGEN vormen het offer*

→ *De slachting is slechts een noodzakelijke voorwaarde om het offer te kunnen brengen*

# Betekenis van de offers (5)

Indien de handoplegging het overdragen van de zonde uitbeeldde, dan zou het lichaam van het offerdier als iets onreins en vervloekts zijn beschouwd [iets dat was aangetast door de zonde].

Maar dat **wás** niet zo:

Juist bij het zondoffer was het **“iets allerheiligst!”** (Leviticus 6:25)

Wat ermee in aanraking kwam werd heilig! (Leviticus 6:27)

Omdat het iets allerheiligst was mocht het alleen door priesters worden gegeten, op een heilige plaats (Leviticus 6:26)

# Betekenis van de offers (6)

Voor de gedachte dat handoplegging het overdragen van de zonde zou uitbeelden, voert men één tekst aan:

“en Aäron zal zijn beide handen op de kop van de levende bok leggen en over hem al de ongerechtigheden der Israëlieten en al hun overtredingen in al hun zonden belijden; hij zal die **op de kop van de bok leggen**” (Leviticus 16:21)

Maar deze bok was **niet** de bok van het zondoffer die werd geslacht !

Het was de bok die in de woestijn werd vrijgelaten (Leviticus 16:22)

# Betekenis van de offers (7)

Bij dieren die werden geofferd was de handoplegging een vorm van **vereenzelviging**:

“En hij zal zijn hand op het hoofd des brandoffers leggen, opdat het voor **hem** aangenaam zij, om **hem** te verzoenen [Hebr. bedekken]” (Leviticus 1:4, SV)

De band tussen offerdier en offeraar was zo sterk dat die twee in feite één waren. In beeld legde de offeraar zijn **eigen** leven af, en gaf dit over aan God.  
→ De uiteindelijke bedoeling van God met zijn schepselen is dat Hij “alles in allen” wordt (1 Korinthe 15:28). Alles in **hen**, niet in een plaatsvervanger! Zodat ze Hem geheel toebehoren en Hem volmaakt zijn toegewijd.

***Daarom moest het geofferde het persoonlijk eigendom zijn van de offeraar, voedsel dat een deel van hemzelf had kunnen worden. Iets kostbaars en dierbaars, waarvoor hij lang had moeten werken. Daarom bracht de arme weduwe in Jezus' oog het grootste offer.***

# Betekenis van de offers (8)

Ook het verbranden van het vet was geen straf of vernietiging:

Vuur was het middel om het “in rook te doen **opgaan**” (naar de hemel), “ tot een **lieflijke reuk** voor de HERE” (Leviticus 4:31)

Het Hebreeuws kent twee woorden voor verbranden: **hiqtir** en **saraph**.

**Hiqtir** heeft betrekking op het “in rook doen opgaan” van een gave, om die tot God te doen naderen (de functie van vuur **in de eredienst**).

**Saraph** is de term voor vernietigen, “opstoken” (destructief verbranden, “buiten de legerplaats”).

# De vervulling in Christus (1)

Bij elk (slacht) offer waren drie partijen betrokken (NB géén 2):

- De offeraar (Israëliet)
- Het offerdier
- De priester

In het volmaakte offer zijn deze verenigd in één Persoon.  
Er is geen **symbolische** vereenzelviging van offeraar en offerdier (d.m.v. handoplegging), maar een **werkelijke** eenheid.

# De vervulling in Christus (2)

## De Messias als Offeraar:

“Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik **mijn leven afleg**...  
Niemand neemt het van Mij, maar Ik **leg het uit mijzelf af**.  
Ik heb macht het af te leggen en heb macht het weer te nemen” (Johannes 10:17-18)

“En uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij **zichzelf vernederd**,  
gehoorzaam wordend tot de dood, ja tot de kruisdood” (Filippenzen 2:8)

Indien een Israëliet besloot om te gaan offeren, dan moest deze een dier naar de ingang van de tabernakel brengen en het daar eigenhandig slachten. Een priester offerde daarna het bloed, het vet en (soms) ook het vlees.

De Messias legde (als Offeraar) zijn **eigen** leven af, Hij bracht **zichzelf** ten offer (Markus 10:45).



# De vervulling in Christus (3)

## De Messias als “Offerlam”:

“Zie het **Lam Gods**, dat de zonde van de wereld wegneemt”  
(Johannes 1:29,36)

“ook ons **Paaslam** is geslacht, Christus” (1 Korinthe 5:7)

“niet door het bloed van bokken en kalveren maar door zijn **eigen**  
bloed” (Hebreeën 9:12)

“ook niet om **zichzelf** dikwijls te offeren” (Hebreeën 9:25)

“Door die wil zijn wij geheiligd door de offerande van het **lichaam**  
**van Jezus Christus**, eens voor altijd” (Hebreeën 10:10)

“verlost... van uw onvruchtbare... wandel door kostbaar bloed,  
als van een vlekkeloos en onbesmet **lam**, het bloed van Christus”  
(1 Petrus 1:19)

# De vervulling in Christus (4)

## De Messias als (Hoge)priester:

Tijdens zijn aardse leven werd Hij - door lijden en verzoeking - getraind voor deze **(toekomstige)** taak

“Daarom moest Hij in alle opzichten aan zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en getrouw **hogepriester zou worden, bij God**, om de zonden van het volk te verzoenen. Want doordat Hij zelf in verzoekingën geleden heeft, kan Hij hun, die verzocht worden, te hulp komen” (Hebreeën 2:17-18, vgl. 4:15, 5:8)

“de **hogepriester** onzer belijdenis, Jezus, die getrouw is jegens Hem, die Hem heeft aangesteld” (Hebreeën 3:1-2)

“Daar wij nu een grote **hogepriester** hebben, die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God...” (Hebreeën 4:14)

“door God aangesproken als **hogepriester** naar de ordening van Melchizedek” (Hebreeën 5:10, vgl. 6:20, 7:17)

# De vervulling in Christus (5)

Het (hoge) priesterschap ontving Hij **niet** “tijdens zijn dagen in het vlees” (Hebreeën 5:7), maar “krachtens een onvernietigbaar leven” (Hebreeën 7:16), derhalve “post mortem et resurrectionem”

→ ***Pas na Zijn opstanding werd de Messias Hogepriester***

(op aarde kon Hij onmogelijk priester zijn!, Hebreeën 7:13-14, 8:4)

“... ***toen Hij het einde had bereikt***, is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden, door God aangesproken als hogepriester naar de ordening van Melchizedek” (Hebreeën 5:8-10)

“immers, zulk een hogepriester hadden wij ook nodig: heilig, zonder schuld of smet, gescheiden van de zondaren en ***boven de hemelen verheven***” (Hebreeën 7:26)

# De vervulling in Christus (6)

De Messias verricht (als hogepriester) zijn dienst “in het heiligdom, in de ware tabernakel, die de **Here** opgericht heeft, en niet een mens” (Hebreeën 8:2)

Hij... “is door de grotere en meer volmaakte tabernakel, **niet met handen gemaakt**, dat is, niet van deze schepping, en dat niet met het bloed van bokken en kalveren, maar met zijn eigen bloed, eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom...” (Hebreeën 9:11-12)

Hij... “is niet binnengegaan in een heiligdom met handen gemaakt, een afbeelding van het ware, maar **in de hemel zelf**, om thans, ons ten goede, voor het aangezicht Gods te verschijnen; ook niet om zichzelf dikwijls te offeren... want dan had Hij dikwijls moeten lijden sinds de grondlegging der wereld, maar thans is Hij éénmaal, bij de voleinding der eeuwen, verschenen om door zijn offer de zonde weg te doen” (Hebreeën 9:24-26)

→ ***Pas na Zijn hemelvaart begon de Messias als priester te dienen.***

# De vervulling in Christus (7)

Het antitype (de persoon van Christus) is een volmaakte parallel van het type (de offerdienst in de wet van Mozes)

1. De offeraar besloot dat hij een offer wilde brengen en reisde naar de tabernakel. Zo begaf de Messias zich op weg naar Jeruzalem
2. De offeraar slachtte zijn offerdier vervolgens bij de ingang van de tent. Zo legde Jezus bij de oostgrens van Jeruzalem zijn leven af. Niemand ontnam het Hem, Hij gaf zichzelf over in de handen van zijn vijanden
3. Tenslotte bracht een priester het offer – door bloed te strijken, te sprenkelen of uit te gieten. Zo ging Jezus na zijn opstanding en hemelvaart met zijn eigen bloed het ware heilige der heiligen in de hemel binnen.

# De vervulling in Christus (8)

Wanneer de apostelen over verlossing en behoud spreken dan vermelden ze bij voorkeur het **bloed** van Christus.

(Mattheüs 26:28, Markus 14:24, Lukas 22:20, Handelingen 20:28, Romeinen 3:25, 5:9; 1 Korinthe 11:25-27, Efeze 1:7, 2:13; Kolossenzen 1:14,20; Hebreeën 9:12,14,25; 10:19,29; 12:24; 13:20; 1 Petrus 1:18-19; 1 Johannes 1:7; Openbaring 1:5, 5:9. 7:14, 12:11)

De term “bloed” verwijst naar de altaarhandelingen die plaatsvonden **na** de dood van de offerdieren, te weten het “uitgieten” of “aanbrengen” of “sprenkelen”.

→ Het offeren van het bloed is een priesterlijk werk dat Christus verricht **na** Zijn opstanding, en bloed is een symbool van **leven dat de dood is doorgestaan**, d.w.z. van **opstandingsleven**.

# De vervulling in Christus (9)

Daarom beschouwde Paulus de opstanding als een onmisbaar aspekt van onze redding.

“ons, die ons geloof vestigen op Hem, die Jezus, onze Here, uit de doden opgewekt heeft, die is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging” (Romeinen 4:25)

“als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood zijns Zoons, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft” (Romeinen 5:10)

“indien Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof zonder vrucht, dan zijt gij nog in uw zonden” (1 Korinthe 15:17)



# De vervulling in Christus (10)

De Schrift spreekt meer over **vereenzelviging** dan over plaatsvervanging:

“Want de liefde van Christus dringt ons, daar wij tot dit oordeel zijn gekomen, dat Eén voor allen gestorven is, dus zijn zij allen gestorven”  
(2 Korinthe 5:14)

NB Paulus zegt **niet:**

“Eén stierf opdat de anderen niet zouden behoeven te sterven”  
[plaatsvervanging]

Maar hij schrijft:

“Aangezien één voor allen gestorven is, zijn zij allen gestorven”.  
[die éne **sloot** alle anderen **in**]

# De vervulling in Christus (11)

Bij Christus' offer was de rest van de mensheid **inbegrepen:**

“Derhalve, gelijk het door één daad van overtreding voor alle mensen tot veroordeling gekomen is, zo komt het ook door één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van één mens [Adam] de velen zondaren geworden zijn, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één [Christus] de velen rechtvaardigen worden” (Romeinen 5:18-19)

“Dewijl de dood er is door één mens, is ook de opstanding der doden door één mens. Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Korinthe 15:21-22)

Die Ene is de Eersteling, de garantie van de hele oogst, **Hij sluit allen in.**

# De vervulling in Christus (12)

Zijn offer was een “daad van gerechtigheid”, een “gehoorzaamheid”, een uiting van volmaakte toewijding aan God

**Voor** allen, maar niet **in de plaats** van allen (want diezelfde toewijding zal eens in **allen** ontstaan !)

Eerst zal een selecte groep koning-priester worden, en in dat opzicht op Hem en op Melchizédek gaan lijken (1 Petrus 2:9-10, Openbaring 1:6, 5:10, 20:6, 22:3-5)

Uiteindelijk zullen “de velen” (Grieks: **hoi polloi**), d.w.z. alle zondaren die van Adam afstammen, “rechtvaardigen worden” en worden “levend gemaakt”

Het einddoel van de schepping is:

“God **alles** in **allen**” (1 Korinthe 15:28)

Deze presentatie is een samenvatting van het boek:

**SACRIFICE AND PRIESTHOOD: JEWISH AND CHRISTIAN**  
**S. C. GAYFORD**  
**LONDON: METHUEN & CO. LTD, 1953 (1<sup>ST</sup> ED. 1924)**